

פתרון השאלות על תקופת הבית הראשון וארכאולוגיה של התקופות הקדומות

אלה תשובות שאני מציעה. אם מצאתם טעות – אשמח אם [תכתבו אלי](#) ואתקן.

134 השאלות הראשונות הועתקו מתוך מבחני רישוי של קורס מורי דרך
מהשנים 2000-2017

1. "בולה" היא:
(א) תליון מימי בית ראשון, עליו הופיעה ברכת כהנים
(ב) צלמית של חיפושית המסמלת פריון
(ג) טבעת חותם על אצבע השליט בפרס הקדומה
(ד) **חותם מטין שנועד לסגירת מכתבים בעת העתיקה**
2. מזבח ארבע קרניים מפורק נמצא בחפירות ב:
(א) עיר דוד
(ב) עבדת
(ג) אשקלון
(ד) **תל באר שבע**
3. על פי המתואר בספר מלכים ב', השומרונים הובאו לארץ ישראל לאחר:
(א) **הכיבוש האשורי**
(ב) מסע תחותמס
(ג) הכיבוש הבבלי
(ד) הכיבוש ההלניסטי
4. בית השער הכנעני הגדול והשמור ביותר בתחומי ארץ ישראל התגלה ב:
(א) חצור
(ב) מגידו
(ג) תל ערד
(ד) **אשקלון**
5. העיר הפלישתית גת מזוהה עם:
(א) תל לכיש
(ב) תל עזקה
(ג) **תל צפית**
(ד) תל שוכה
6. גלות אשור התרחשה במאה ה:
(א) עשירית לפנה"ס
(ב) **שמינית לפנה"ס**
(ג) שישית לפנה"ס
(ד) חמישית לפנה"ס

7. ערי הפלישתים עקרון ואשקלון נכבשו ע"י:
(א) סנחריב
(ב) סרגון השני
(ג) **נבוכדנצר**
(ד) אלכסנדר מוקדון
8. בית ארבעת המרחבים אופייני ל:
(א) תרבות הפלישתית
(ב) חצרות במושבות הגליל התחתון
(ג) **ימי בית ראשון**
(ד) תקופת הברונזה הקדומה
9. "החומה הרחבה" מתוארכת ל:
(א) סוף המאה ה-7 לפנה"ס
(ב) **סוף המאה ה-8 לפנה"ס**
(ג) ימי נחמיה
(ד) ראשית התקופה החשמונאית
10. שער כנעני נמצא ב:
(א) **דן, אשקלון, מגידו**
(ב) דן, ירושלים, גזר
(ג) חצור, ירושלים, מגידו
(ד) אשקלון, לכיש, ירושלים
11. לפי המקרא, דוד המלך העלה את ארון הברית לירושלים מ:
(א) שילה
(ב) עזקה
(ג) **קרית יערים**
(ד) אבן העזר
12. סטרטיגרפיה היא מונח מתחום ה:
(א) מטאורולוגיה
(ב) **ארכיאולוגיה**
(ג) מיפוי
(ד) הידרולוגיה
13. הביצורים בבית המעיין בעיר דוד מתוארכים לתקופת:
(א) **הברונזה התיכונה**
(ב) דוד ושלמה
(ג) חזקיהו
(ד) עזרא ונחמיה

14. אוסטרקון הוא:

- (א) חרס שנצרך בצורה חלקית
- (ב) קנקן עם שלוש ידיות
- (ג) שבר חרס ועליו כתובת
- (ד) כלי חרס עם חורים (מסנת)

15. לכיש היתה:

- (א) עיר פלישתית מרכזית במאה ה-13 לפני הספירה בין גת לעזה ואשקלון
- (ב) שנייה בחשיבותה לירושלים בתקופה הפרסית
- (ג) שנייה בחשיבותה לירושלים בתקופת מלכי יהודה
- (ד) בירתם של האדומים בימי הבית השני

16. שימוש בפחמן 14 מסייע לתיארוך:

- (א) חומרים אורגניים
- (ב) כלי חרס
- (ג) כלי זכוכית
- (ד) רצפות פסיפס

17. "כתבי המארות" מתוארכים ל:

- (א) תקופה הכלכליתית
- (ב) מאה ה-10 לפני הספירה
- (ג) תקופה הפרסית
- (ד) תקופת הברונזה התיכונה

18. באחד האתרים הבאים התגלה מפעל מים המתוארך לתקופת המקרא:

- (א) גזר
- (ב) בית שאן
- (ג) אשדוד
- (ד) קיסריה

19. על פי המקובל, על הגבעה המערבית בירושלים נבנתה לראשונה חומה בימי:

- (א) הורדוס
- (ב) שלמה
- (ג) חזקיהו
- (ד) נחמיה

20. הכינוי "שערי שלמה" ניתן לשערים:

- (א) בעלי שישה תאים, שנבנו לפי רוב הדעות במאה העשירית לפנה"ס
- (ב) בעלי כניסה עקיפה
- (ג) לשער הסורי הנפוץ
- (ד) לשערים מפוארים במיוחד, דוגמת השער בתל דן

21. "כתב היתדות":
 (א) הומצא על-ידי השומרים
 (ב) הוא כתב פונטי בלבד
 (ג) נקרא כך בגלל שהוא נכתב על-גבי חפצים בדמות יתדות
 (ד) שימש לכתובת לוחות הברית
22. בכתף הנם בירושלים נמצאו:
 (א) מערכת קבורה מימי בית ראשון
 (ב) מערכת קבורה מימי בית שני
 (ג) נוסח כתוב של ברכת הכוהנים
 (ד) תשובות א ו- ג נכונות
23. מסע שישק:
 (א) הוא האירוע הקדום ביותר בתנ"ך, הנזכר גם בכתובת חיצונית
 (ב) גרם לחורבנה של ירושלים
 (ג) מתואר במקרא בדיוק כפי שמתואר בכתובת המצרית
 (ד) גרם לפילוג הממלכה
24. יישובי ההתנחלות בתקופת הברזל א' מאופיינים בין היתר, ב:
 (א) רפרטואר קרמי דל (כלומר מעט סוגי כלי חרס)
 (ב) בורות חפורים בקרקע ששמשו אולי כממגורות
 (ג) העדר כמעט מוחלט של עצמות חזיר
 (ד) כל התשובות נכונות
25. חרסי לכיש מתוארכים לימי המצור ה:
 (א) אשורי
 (ב) בבלי
 (ג) ארמי
 (ד) מצרי בימי שישק
26. הנביא ישעיהו פעל בתקופת המלך:
 (א) אחאב
 (ב) חזקיהו
 (ג) יהויכין
 (ד) צדקיהו
27. ידיעות עם "טביעות למלך" מתוארכות לימיו של:
 (א) חזקיהו
 (ב) דוד
 (ג) שלמה
 (ד) ירבעם

28. מסע ארון הברית, בשובו מן הפלישתים, הסתיים במקום המזוהה כיום ב:
 (א) **אבו גוש** [אם הכוונה לנקודה היהודית האחרונה מתוך האפשרויות המוצגות כאן. תל קרית יערים מזוהה בצפון-מערב אבו גוש]
 (ב) **בית שמש** [אם הכוונה לנקודה היהודית הראשונה אליה הגיע הארון]
 (ג) גבעון
 (ד) צובה
29. אוסטרקון הוא:
 (א) שם משפחתו של החוקר שפענח את הכתב העברי הקדום
 (ב) חרב קרב כנענית
 (ג) **מכתב קדום בדיו על שבר חרס**
 (ד) מכתב חרוט על לוח נחושת
30. העיור, הופעתן של מספר ערים גדולות ובצורות ברחבי הארץ, קרה:
 (א) בתקופת הברונזה המאוחרת
 (ב) **בתקופת הברונזה הקדומה**
 (ג) בתקופת הברזל הראשונה
 (ד) בתקופת השופטים
31. בקרב מגידו נהרג מלך יהודה (609 לפני הספירה):
 (א) אסא
 (ב) עוזיהו
 (ג) מנשה
 (ד) **יאשיהו**
32. איזה אתר מוזכר בתיאור מסעו של תחותמס השלישי:
 (א) נחל עירון
 (ב) **מגידו**
 (ג) נחל יוקנעם
 (ד) עמק דותן
33. חמשת סרני פלישתים הם:
 (א) תל קסילה, בית שאן, עקרון, עזה ויפו
 (ב) דואר, עקרון, עזה, אשדוד ויבנה
 (ג) **עזה, עקרון, גת, אשקלון ואשדוד**
 (ד) אף אחת מן התשובות לא נכונה
34. "מכתבי אל עמרנה" הם:
 (א) מגילות מצריות מפרעה אחנתון, שהתגלו בהר הגבוה הסיני
 (ב) מכתבים ממצרים שהתגלו בארכיון העיר שנחשף בעיר דוד
 (ג) מכתבים מצריים אל הממלכות הצפוניות מארי ואשור בענייני מסחר
 (ד) **מכתבים שנכתבו לפרעה אחנתון**

35. סיבה אפשרית לפילוג ממלכת דוד ושלמה המאוחדת היתה:
 (א) חוסר הניסיון המדיני של רחבעם בן שלמה
 (ב) המדיניות הכלכלית ועול המיסים הכבד שהוטל על שבטי הצפון ע"י שלמה
 (ג) מדיניות הנישואין של שלמה וריבוי נשותיו ופילגשיו
 (ד) כל התשובות נכונות
36. מפעל המים בעיר דוד המכונה במקרא "נקבה" מתוארך ל:
 (א) סוף המאה ה-10 לפנה"ס
 (ב) המאה ה-9 לפנה"ס
 (ג) סוף המאה ה-8 לפנה"ס
 (ד) מאה ה-6 לפנה"ס
37. ביצורי סוללה נבנו:
 (א) כדי להגן על ישובים
 (ב) בתקופת הברונזה התיכונה
 (ג) כדי למנוע נזקי שטפונות
 (ד) תשובות א+ב נכונות
38. בית ארבעת המרחבים הוא צורה אדריכלית של בית מגורים טיפוסי מהתקופה:
 (א) הכלקוליתית
 (ב) הישראלית
 (ג) היבוסית
 (ד) ההלניסטית
39. מה קרה בסוף המאה ה-8 לפנה"ס?
 (א) חורבן הבית הראשון
 (ב) שיבת ציון
 (ג) מרד חזקיהו
 (ד) פילוג הממלכה
40. "כי אל משואות לכיש נחנו שומרים... כי לא נראה את..."
 (א) גת
 (ב) שכה
 (ג) עזקה
 (ד) מראשה
41. אסטלה:
 (א) עמוד אבן למדידת מרחקים
 (ב) מצבת אבן שהוצבה לצרכי פולחן, כזיכרון למת, להנצחת מסע ניצחון, ברית או קרב
 (ג) לוח אבן עליו צוין תחום שבת
 (ד) קלף עליו הונצח תיאור מסע ניצחון, קרב או אירוע דומה

42. בית ארבעת המרחבים הוא:
- (א) בית רומי מפואר שחולק לטרקלין ולשלושה אולמות קטנים
 (ב) וילה ביזאנטית בעלת ארבעה חדרים כמו הוילות הביזאנטיות בחפירות העופל
 (ג) **מבנה מגורים אופייני לתקופת המלוכה. במבנה נמצאים שלושה חדרים המקיפים חצר**
 (ד) מבנה מתקופת המלוכה בו שני מרחבים בקומה הראשונה ושני מרחבים בקומה השניה
43. באיזה מהאתרים/מהאזורים הבאים נמצאו מערות קבורה מימי בית ראשון?
- (א) גיא בן הינום
 (ב) מנזר סנט אטיין
 (ג) הר הזיתים
 (ד) **כל התשובות נכונות**
44. המשותף לגזר, חצור ומגידו:
- (א) הגיעו לשיא התפתחותן בתקופה הפרה היסטורית
 (ב) עיירות פיתוח
 (ג) **בשלושתן התגלו מפעלי מים קדומים**
 (ד) שלושתן ערים ללא חומה
45. רוב החוקרים מניחים שעפיפונים בערבה שימשו ל-
- (א) **ציד צבאים**
 (ב) מכלאות לגמלים וצאן
 (ג) שדות תעופה קטנים מימי המנדט ליד אום רשרש ועין חוצוב
 (ד) אתר פולחני
46. אבי שיטת תיארוך החרסים בארץ ישראל הוא:
- (א) **פלינדרס פיטרי**
 (ב) קונרד שיק
 (ג) צ'רלס וורן
 (ד) קתלין קניון
47. בית שמש נזכרת במקרא בפרשת:
- (א) הרס במת הפולחן לאל השמש על ידי יאשיהו
 (ב) **נדודי ארון הברית**
 (ג) הקרב של יהושע נגד חמשת מלכי האמורי
 (ד) הקרב בין דוד וגולית

48. אבן גזיול היא:
 (א) אבן שדה לא מעובדת ששימשה לבניה
 (ב) אבן שדה שסותתה ושימשה לבניה
 (ג) אבן שדה שסותתה במרכזה ושימשה לבניה
 (ד) אבן שדה שסותתה בשוליה ושימשה לבניה
49. בורות המים הפכו לתופעה נפוצה בארץ ישראל בתקופת ה-
 (א) ניאוליתית
 (ב) כלקוליתית
 (ג) ברזל
 (ד) הלניסטית
50. "בית אחיאל" הוא כינוי לשריד ארכיאולוגי ב-
 (א) עיר דוד – שטח G
 (ב) מצודה – מגדל דוד
 (ג) כתף הינום
 (ד) אזור העופל
51. מפעלי מים מתקופת בית ראשון ניתן לראות ב:
 (א) ירושלים, תל מגידו, גבעון (אל ג'יב)
 (ב) תל באר שבע, ירושלים, אשקלון
 (ג) תל עכו, ירושלים, קרית ענבים
 (ד) תל דן, תל חצור, תל מרישה
52. לוח גזר:
 (א) כתובת מצרית המתארת את מסירת גזר על ידי פרעה לשלמה
 (ב) כתובת עברית המונה מלאכות חקלאיות לפי עונות השנה
 (ג) כתובת אשורית המתארת את פלישת סנחריב ליהודה וערי פלשת
 (ד) כתובת עברית המונה משלוחי שמן ויין למצרים
53. העיר השניה בכיבושי יהושע היתה:
 (א) גבעון
 (ב) כפירה
 (ג) בית אל
 (ד) העי
54. שילה נודעה במקרא בזכות:
 (א) המקום בו הוצב המשכן
 (ב) מקום כהונת עלי הכהן
 (ג) מקום ההתגלות הראשונה לשמואל
 (ד) כל התשובות נכונות

55. "חומת סוגרים" מכונה בשם זה היות:
 (א) **נבנתה מחדרים צמודים, "סוגר" בעברית**
 (ב) בחדרי החומה נכלאו ונאסרו אסירים פוליטיים
 (ג) החומה סגרה רובעים שונים של העיר
 (ד) גג החומה היה עשוי מסגרות של ברזל ועץ
56. שיטת התיארוך הארכיאולוגי באזורנו מבוססת על:
 (א) כלי אבן
 (ב) מטבעות
 (ג) **חרסים**
 (ד) פליאוגרפיה
57. ירבעם בן נבט הקים אתרי פולחן מתחרים לירושלים ב-
 (א) גבעון וכפירה
 (ב) **בית אל ודן**
 (ג) חצור ומגידו
 (ד) באר שבע וערד
58. ראשית הופעת גויי הים בארץ כנען היתה במקביל ל-
 (א) כיבוש הבבלי
 (ב) תקופת האבות
 (ג) **תקופת ההתנחלות**
 (ד) תקופת מסעות סנחריב
59. קטע מ"דרך האבות" עובר באזור הישובים:
 (א) עין גדי, סככה ונבשן
 (ב) מעון, זיף וכרמל
 (ג) **אלון שבות, כפר עציון, נווה דניאל**
 (ד) לכיש, עזקה ושכה
60. מכתבי אל עמרנה הם:
 (א) פפירוסים שנתגלו במערות במדבר יהודה
 (ב) מכתבים מאשור וממארי המעידים על סחר במזרח
 (ג) **מכתבים שנשלחו על ידי מלכי כנען לפרעה אחנתון**
 (ד) מכתבים מהארכיון המלכותי שנחשף בחצור
61. ידיות עם טביעות "למלך" מייצגות את ימיו של:
 (א) שלמה
 (ב) דוד
 (ג) אחאב
 (ד) **חזקיהו**

62. העיר השנייה בחשיבותה בממלכת יהודה בתקופת המלוכה היתה:
 (א) גזר
 (ב) שילה
 (ג) **לכיש**
 (ד) ערד
63. שער העיר הקמרוני הקדום ביותר שהתגלה בעולם נמצא ב:
 (א) סבסטיה
 (ב) עיר דוד
 (ג) **אשקלון**
 (ד) תל ערד
64. בדיקת פחמן 14 קשורה ל:
 (א) בדיקת תכונותיהם של חרסים
 (ב) זיהוי של מינרלים בים המלח
 (ג) **בדיקת גילם של חומרים אורגניים**
 (ד) בדיקת הרכבם המתכתי של מטבעות
65. בארמון סנחריב בנינווה התגלו תבליטים המתארים את כיבוש העיר:
 (א) ירושלים
 (ב) ליש
 (ג) חצור
 (ד) **לכיש**
66. חומת סוגרים:
 (א) חומה מלאה ומסיבית הסגורה בארבעה שערים נפרדים
 (ב) חומה נמוכה הבנויה כקיר אבנים עם בליטות כלפי חוץ
 (ג) **חומה המורכבת משני קירות ומחיצות ביניהם**
 (ד) כל חומה העולה בעובייה על 3 מטר ובבסיסה חלקלקה
67. קברים יהודים מימי בית ראשון נמצאו ב:
 (א) כנסיית הקבר
 (ב) סנהדריה
 (ג) **"כתף הינום"**
 (ד) רובע ההרודיאני
68. עקרון הפלישתית מזוהה עם תל:
 (א) א-סאפי
 (ב) זכריה
 (ג) סנדחנה
 (ד) **מקנה**

69. התקופה המאוחרת מבין התקופות הבאות היא:
 (א) התקופה הניאוליתית
 (ב) **תקופת הברזל**
 (ג) תקופת הברונזה
 (ד) התקופה הכלקוליתית
70. מפעל המים הקדום ביותר שהתגלה עד כה בחפירות עיר דוד הוא:
 (א) **בית המעיין**
 (ב) נקבת חזקיהו
 (ג) בור ירמיהו
 (ד) "פיר וורן"
71. כתובת בה מופיע "בית דוד" נתגלתה ב:
 (א) תל ערד
 (ב) תל בית מירסים
 (ג) **תל דן**
 (ד) תל חצור
72. "הרצחת וגם ירשת" נאמר ל:
 (א) רחבעם
 (ב) נביאי הבעל
 (ג) אליהו הנביא
 (ד) **אחאב**
73. שני השלבים במערכת פיר וורן בעיר דוד הם:
 (א) **תקופת הברונזה התיכונה ומתקופת בית ראשון**
 (ב) תקופת בית שני ומהתקופה הצלבנית
 (ג) תקופת בית ראשון ומהתקופה הביזנטית
 (ד) התקופה הביזנטית ומהתקופה המוסלמית הקדומה
74. איזה מהאתרים הבאים אינו על "דרך הים"?
 (א) גזר
 (ב) מגידו
 (ג) **קיסריה**
 (ד) עזה
75. חומת סוגרים היא:
 (א) **חומה הבנויה שני קירות מקבילים ומחיצות ביניהם**
 (ב) חומה עם קדומות ונסוגות
 (ג) חומה עם חפיר צמוד
 (ד) חומה עבה עם מגדלים

76. מקומה של גבעון המקראית:
(א) בנחל שורק
(ב) ממזרח למכמש
(ג) בעמק איילון
(ד) **מצפון לנבי סמואל**
77. מצבת מישע מתייחסת לתקופת:
(א) האבות
(ב) ההתנחלות
(ג) **המלוכה**
(ד) שיבת ציון
78. כתובת שבה מופיעה המילה "תחום" נמצאה סמוך ל:
(א) תל בית שמש
(ב) מגידו
(ג) חצור
(ד) **תל גזר**
79. תל לכיש נמצא באיזור:
(א) **שפלת יהודה**
(ב) עמק איילון
(ג) מישור החוף
(ד) עמק האלה
80. "תל קסילה" – אתר פלישתי הנמצא בשטח השיפוט של:
(א) **תל אביב**
(ב) אשדוד
(ג) יבנה
(ד) אשקלון
81. באיזה מן התלים הבאים נמצאה כתובת קדומה שזיהוי המקום וודאי:
(א) תל שרוחן
(ב) תל ירמות
(ג) תל מראשה
(ד) **תל גזר**
82. בדיקה באמצעות פחמן 14 מתארכת:
(א) **חומרים אורגניים בכלל**
(ב) עצמות בעלי חיים בלבד
(ג) מתכות
(ד) כלי חרס

83. השער המשוחזר בחפירות ביפו העתיקה הוא מתקופתו של:
- (א) תחותמס
  - (ב) **רעמסס השני**
  - (ג) לואי ה-9
  - (ד) נפוליאון
84. אנתרופואיד הוא:
- (א) טיפוס אדם שקדם להומו ספיאנס
  - (ב) **סוג ארון קבורה**
  - (ג) גלוסקמא מהתקופה הכלקוליתית
  - (ד) כינוי לקופסת תכשיטים מימי קדם
85. דולמן, מאפיין את:
- (א) התקופה הניאוליתית [באירופה – כגון צרפת ופורטוגל, ובאסיה – כגון סין]
  - (ב) **תקופת הברונזה** [ברמת הגולן]
  - (ג) התקופה ההלניסטית
  - (ד) התקופה הממלוכית
86. המבחן שערך גדעון לבחירת לוחמיו היה ב-
- (א) עין השופט
  - (ב) גדעונה
  - (ג) **עין חרוד**
  - (ד) עין יזרעאל
87. קטע מ"דרך הים" ההיסטורית חופף ל:
- (א) כביש נתניה – שהם
  - (ב) **כביש נחל עירון (ואדי ערה)**
  - (ג) כביש חיפה – נצרת
  - (א) כביש הצפון
88. מקור המים העיקרי ללכיש המקראית, התבסס על:
- (א) **באר**
  - (ב) מעיין שכבה
  - (ג) אמת מים
  - (ד) בורות מטוייחים
89. שער התאים ("שער שלמה") התגלה ב:
- (א) עיר דוד
  - (ב) אשקלון
  - (ג) תל עזקה
  - (ד) **מגידו**

90. "דולמנים" הם:
(א) מתקני אחסון
(ב) מתקנים קדומים לייצור שמן
(ג) מקדשים זעירים
(ד) מבני קבורה
91. מזבח ארבע קרניים התגלה ב:
(א) ירושלים – באזור הר הבית
(ב) תל שכה
(ג) תל באר שבע
(ד) בית שערים
92. מפעלי מים מתקופת בית ראשון ניתן לראות ב:
(א) תל גזר, תל חצור, תל מגידו
(ב) ירושלים, מצדה, תל חצור
(ג) ציפורי, ירושלים, תל לכיש
(ד) מצדה, תל דן, אשקלון
93. "...אל משואות לכיש נחנו שמרים ככל האותות אשר תן אדוני כי לא נראה את..."
(א) מרשה
(ב) שכה
(ג) ממשית
(ד) עזקה
94. הדולמנים ברמת הגולן הם מהתקופה ה:
(א) ניאוליתית
(ב) כלקוליתית
(ג) ברונזה
(ד) ברזל
95. אנתרופואיד הוא:
(א) טיפוס אדם קדום
(ב) מאובן
(ג) כלי חציבה קדום
(ד) סוג ארון קבורה
96. שער מקומר, מן הקדומים שבעולם, נמצא ב:
(א) אשקלון
(ב) באר שבע
(ג) מגידו
(ד) לכיש

97. דולמן הוא:
 (א) מגורי קבע של אוכלוסית נוודים
 (ב) מתקן פולחני
 (ג) מלכודת לבעלי חיים מהתקופה הניאוליתית
 (ד) **מבנה קבורה**
98. ראשית השימוש במטבעות בארץ ישראל היתה ב:
 (א) תקופת הברזל
 (ב) **התקופה הפרסית**
 (ג) התקופה ההלניסטית
 (ד) התקופה הרומית
99. מסע תחותמס השלישי נערך לפני הספירה במאה ה:
 (א) 17
 (ב) 16
 (ג) **15**
 (ד) 14
100. הממצאים בח'רבת כייפא קשורים ליוכוח ארכיאולוגי על תקופת:
 (א) **הממלכה המאוחדת**
 (ב) מסע סנחריב
 (ג) התקופה ההלניסטית
 (ד) תחילת הנצרות
101. בירת ממלכת ישראל, שומרון, נכבשה ונהרסה על ידי:
 (א) ממלכת בבל
 (ב) השומרונים
 (ג) הכשדים
 (ד) **ממלכת אשור**
102. תבליטי לכיש התגלו ב:
 (א) לכיש
 (ב) ירושלים
 (ג) **ניבנה**
 (ד) עזקה
103. מקובל לזהות את "עזבת צרטה" עם:
 (א) **אבן העזר**
 (ב) קרית יערים
 (ג) בית אל
 (ד) גת פלישתים

104. יש המזהים את השם "שעריים" המופיע במקרא עם:
- (א) תל שכה
  - (ב) עזקה
  - (ג) עקרון
  - (ד) **חורבת קייפא**
105. אנתרופואידים הם:
- (א) **ארונות קבורה מחרס**
  - (ב) מתקני אגירה לתבואה
  - (ג) כלים פולחניים מהתקופה הנטופית
  - (ד) נרות חרס מהתקופה הביזנטית
106. "השער המצרי" קשור למסע:
- (א) **רעמסס**
  - (ב) תחותמס
  - (ג) פרעה פפי
  - (ד) פרעה שישק
107. על פי המסופר בתנ"ך, הנביא שפעל בתקופת מסע סנחריב היה:
- (א) ירמיהו
  - (ב) יחזקאל
  - (ג) שמואל
  - (ד) **ישעיהו**
108. מקובל לשייך את ה"מבנה העגול" השטוח בתל מגידו ל:
- (א) אגירת מזון
  - (ב) אורות
  - (ג) **פולחן**
  - (ד) ביצור והגנה
109. עדות מובהקת לשמות מקראיים נמצאה בחפירות ב:
- (א) **ראש גבעת עיר דוד**
  - (ב) "קברי בית דוד"
  - (ג) גן הקבר
  - (ד) חומה הרחבה
110. מדע הארכיאולוגיה הינו:
- (א) חפירת ישובים עתיקים
  - (ב) חשיפת שרידים עתיקים
  - (ג) **חקר התרבות החומרית והשרידים הפיסיים של תרבויות העבר**
  - (ד) תורת חקר העבר על פי חרסים בלבד

111. "המטמון" מנחל משמר מכיל בעיקר כלים מ:
 (א) אבן
 (ב) קרמיקה
 (ג) ברזל
 (ד) **נחושת**
112. מפעל מים מתקופת הברזל 2 [מהמאה ה-10 לפנה"ס ועד 586 לפנה"ס] ניתן לראות ב:
 (א) חצור [מהמאה ה-9 לפנה"ס]
 (ב) גזר [מהמאה ה-8-7 לפנה"ס]
 (ג) חורבת קיאפה
 (ד) תל קסילה
 (ה) **תשובות א+ב נכונות**
113. חזקיהו מלך יהודה נזכר מחוץ למקרא ב:
 (א) מכתבי אל עמארנה
 (ב) כתובת תל דן
 (ג) **מנסרת סנחריב**
 (ד) מצבת מישע
114. עכו נמצאת בנחלת שבט:
 (א) זבולון [עפ"י ברכת יעקב בבראשית, גורלו הראשון היה בתחום עכו]
 (ב) **אשר** [זכה בגורל השני לפי ספר יהושע]
 (ג) נפתלי
 (ד) יששכר
115. המונח "ראשים ופתינים" מציין:
 (א) חזזיות המופיעות על הסלע
 (ב) **שיטת הנחת אבנים בבניית קירות**
 (ג) ראשי חיצים מהתקופה הרומית
 (ד) כינוי לפרושים בברית החדשה
116. מצבות בהקשר פולחני מימי הבית הראשון נמצאו ב:
 (א) **תל ערד**
 (ב) מקדש הנמרים
 (ג) תמנע
 (ד) תל באר שבע
117. תפילת חנה קשורה לאתר:
 (א) **שילה**
 (ב) בית אל
 (ג) מערת המכפלה
 (ד) גבעה

118. אחד השמות לישוב מימי קדם בראש מפרץ אילת:
(א) תמנע
(ב) עובדה
(ג) **עציון גבר**
(ד) קדש ברנע
119. אתרים מקראיים בשפלת יהודה:
(א) אבן העזר ועזקה
(ב) **תל גזר ותל בית שמש**
(ג) קרית יערים ותל שכה
(ד) תל קסילה ותל לכיש
120. את הפסוק "ואת בתי ירושלים ספרתם ותתצו הבתים לבצר החומה"
נהוג להקריא למטיילים:
(א) בבית אחיאל
(ב) **ליד החומה הרחבה**
(ג) בבית השרוף
(ד) במרכז דוידסון
121. תארוך באמצעות פחמן 14 ניתן ליישם על:
(א) קרמיקה
(ב) מתכות
(ג) **חומרים אורגניים**
(ד) סלעים מגמתיים
122. הסרך של נערמר נמצא באזור:
(א) **תל ערד**
(ב) מרישה
(ג) ירושלים
(ד) נערן
123. כתובת בית דוד מתל דן, היא מן המאה ה:
(א) 11 לפנה"ס
(ב) 10 לפנה"ס
(ג) **9 לפנה"ס**
(ד) 8 לפנה"ס
124. האמירה המקורית "הרצחת וגם ירשת" קשורה ל:
(א) עיר דוד
(ב) גבעה
(ג) **תל יזרעאל**
(ד) מוחרקה

125. מתחם מצבות פולחניות מתקופת הברונזה נמצא ב:
- (א) תל דן
  - (ב) **תל חצור**
  - (ג) תל מגידו
  - (ד) יודפת
126. לפי המקרא יהושע בן נון נלחם בעמק איילון נגד:
- (א) יבין מלך חצור
  - (ב) עוג מלך הבשן
  - (ג) אגג מלך עמלק
  - (ד) **חמשת מלכי האמורי** [חמשת מלכי הדרום]
127. בית קברות פלישתית התגלה לאחרונה ב:
- (א) תל גת (תל צפית)
  - (ב) אשדוד
  - (ג) **תל אשקלון**
  - (ד) תל קסילה
128. מוזיאון מחודש לתרבות הפלישתים נמצא ב:
- (א) קרית גת
  - (ב) אשקלון
  - (ג) תל אביב
  - (ד) **אשדוד**
129. כלי המאפיין במובהק את התרבות הכלכוליתית:
- (א) קנקן שפת צווארון
  - (ב) **מחבצה ליצור חמאה**
  - (ג) גרזן עינניים
  - (ד) סרקופג
130. אתר קבורה לכלבים נתגלה ב:
- (א) עזה ואשקלון
  - (ב) גת ויפו
  - (ג) עכו וחיפה
  - (ד) **אשקלון וירושלים**
131. סיפורי שמשון מופיעים בספר:
- (א) יהושע
  - (ב) **שופטים**
  - (ג) שמואל א'
  - (ד) שמואל ב'

132. נביא שאינו שייך ל"תרי עשר":

- (א) עמוס
- (ב) מיכה
- (ג) זכריה
- (ד) **ישעיהו**

133. בקרני חיטין נמצא:

- (א) **ישוב כנעני וישראלי**
- (ב) ישוב ביזאנטי ועבאסי
- (ג) ישוב ביזאנטי ועות'מאני
- (ד) מבצר צלבני והתיישבות יהודית מודרנית

134. הקשת מופיעה לראשונה בארץ ישראל בתקופה ה:

- (א) כלכוליתית
- (ב) **כנענית**
- (ג) רומית
- (ד) עבאסית

שאלות נוספות שמקורן אינו ידוע:

135. מהי הגדרה של תל ארכיאולוגי?

- (א) מקום מבוצר
- (ב) מקום עם ממצאים ארכיאולוגים
- (ג) **מקום עם שתי שכבות ארכיאולוגיות או יותר**
- (ד) מקום גבוה מסביבתו

136. על פי מה נעשה לרוב תיארוך של אתר ארכיאולוגי?

- (א) **טיפוסי חרסים שנמצאים בשכבות**
- (ב) פחמן 14
- (ג) כתובות עתיקות
- (ד) לפי סדר השכבות העליון הצעיר ביותר התחתון העתיק ביותר

137. מי היתה מלכה בממלכת יהודה?

- (א) איזבל
- (ב) **עתליה**
- (ג) דבורה
- (ד) שלומציון המלכה

138. מהו הסדר הנכון של הופעת השליטים המצריים?

- (א) **אמנחותפ, סיאמון, שישק**
- (ב) סיאמון, שישק, אמנחותפ
- (ג) שישק, סיאמון, אמנחותפ
- (ד) אין מידע ארכאולוגי מספק כדי לקבוע

139. מהו שם תיאופורי?
 (א) שם המסמל מקום ישוב
 (ב) שם שבתוכו יש את שם האל
 (ג) שם המסמל שיוך לשושלת מסויימת
 (ד) שם שבתוכו יש את שם האב
140. אצל איזה עם נמצא הכתב לראשונה?
 (א) מצרים
 (ב) אכדים
 (ג) שומרים
 (ד) אשורים
141. מצבת מישע נמצאה ב?
 (א) סיני
 (ב) נגב ערד
 (ג) ירדן
 (ד) רמת הגולן
142. מהו אוסטרקון?
 (א) ספר המכיל ריכוז שמות יישובים
 (ב) שבר חרס המשמש כמצע לכתיבה
 (ג) משקוף של דלת כניסה
 (ד) שם כללי לחפצי קודש
143. מהו צלם או צלמית?
 (א) כלי עתיק
 (ב) ציוד לחימה
 (ג) חפץ להעלאת קטורת
 (ד) פסל בצלם אדם או בעל חיים
144. הקרב בקדש (1285 לפנה"ס לערך) היה בין?
 (א) מצרים לחתים
 (ב) מצרים למיתני
 (ג) מצרים לאשור
 (ד) אשורים לקואליציית יושבי כנען
145. איזה מלך אשורי החריב את לכיש?
 (א) נבוכדנצר
 (ב) שלמנאסר ה-3
 (ג) סנחריב
 (ד) תגלת פלאסר

146. באיזה שנה החריב המלך האשורי את לכיש?
 (א) 734 לפנה"ס
 (ב) 722 לפנה"ס
 (ג) 605 לפנה"ס
 (ד) **701 לפנה"ס**
147. באיזה עיר היה ממשל ופקידות מצרית בתקופת הברונזה המאוחרת?
 (א) **בית שאן**
 (ב) מגידו
 (ג) ערד
 (ד) ירושלים
148. מי ממלכי יהודה הוגלה לבבל?
 (א) צדקיהו
 (ב) יהויכין
 (ג) יאשיהו
 (ד) חזקיהו
 (ה) **תשובות א+ב נכונות**
149. כיצד זוהה תל גזר?
 (א) לפי תיארוך החומות
 (ב) לפי גודלה ומיקומה הגיאוגרפי
 (ג) לפי הביצורים
 (ד) **לפי כתובות תחום גזר**
150. היכן נמצאת מצרים העליונה?
 (א) בצד הצפוני של הנילוס (בקרבת הים התיכון)
 (ב) **בצד הדרומי של הנילוס (קרוב לסודן של היום)**
 (ג) בצד המזרחי של הנילוס
 (ד) בצד המערבי של הנילוס
151. הממצא המשמעותי ביותר שהתגלה בקברי כתף הינום בירושלים הוא:
 (א) מגוון כלי חרס מימי בית ראשון
 (ב) **לוחית כסף ועליה ברכת כוהנים**
 (ג) בולות עבריות מימי בית ראשון
 (ד) ארונות קבורה ועליהם שמות עבריים
152. לוח חקלאי של עונות השנה, בכתב עברי קדום, התגלה ב:
 (א) תל דן
 (ב) עזבת צ'רטה
 (ג) תל לכיש
 (ד) **תל גזר**

153. המושג "פיניקים" מציין עמים כנענים מאזור חוף הלבנון שהתפשטו באגן הים התיכון:

- (א) בתקופה הפרסית
- (ב) בתקופה הכנענית
- (ג) בתקופה הרומית
- (ד) בתקופה הישראלית

154. "נקבת השילוח" נחצבה, לדעת רוב החוקרים, בימיו של המלך היהודאי:

- (א) צדקיהו
- (ב) יאשיהו
- (ג) חזקיהו
- (ד) אמציה

155. מסע תחותימס השלישי למגידו נערך ב:

- (א) מאה ה-1 לפנה"ס
- (ב) מאה ה-15 לפנה"ס
- (ג) מאה ה-18 לפנה"ס
- (ד) מאה ה-5 לפנה"ס

156. על פי הגדרתם העצמית, השומרונים הינם:

- (א) צאצאי עשרת השבטים
- (ב) שרידי בית דוד
- (ג) גולים שהגיעו מאזור אשור
- (ד) צאצאי הכנענים הקדומים

157. הממצאים בחורבת כייפא קשורים לזיכרון בין הארכיאולוגים על:

- (א) תקופת הממלכה המאוחדת
- (ב) תיארוך מסע סנחריב ליהודה
- (ג) השלטון הפרסי בארץ ישראל
- (ד) קרב דוד וגוליית

158. תקופת דוד ושלמה מיוחסת, לפי אסכולת ירושלים ל-

- (א) למאה העשירית לפנה"ס
- (ב) מאה שביעית לפנה"ס
- (ג) מאה שמינית לפנה"ס
- (ד) מאה 12 לפנה"ס

159. הסוללות והחלקלקות הן פיתוח של:

- (א) תקופת הברונזה התיכונה
- (ב) תקופת הברונזה המאוחרת (במקום חומות, שלא היו קיימות בתקופה זו)
- (ג) תקופת הברזל ב'
- (ד) תקופת ההתנחלות (במקום ביצורים)

160. בתקופת הברונזה המאוחרת ארץ ישראל הייתה:
 (א) מעצמה עצמאית בשלטון החיקסוס
 (ב) נתונה להשפעה פיניקית
 (ג) תחת שלטון סורי (מקדשים סוריים, שערים סוריים וכד')
 (ד) תחת שלטון מצרי ישיר
161. נמצאו עדויות חזקות להכנות חזקיהו כנגד מצור סנחריב, שכללו:
 (א) הקמת מחסני מזון אדירים
 (ב) בניית חומה חדשה שהקיפה את הגבעה המערבית
 (ג) חציבת מערכת מים חדשה
 (ד) תכנון מערכות מסתור
 (ה) תשובות ב + ג נכונות
162. מוצאם של הפלשתים הוא מ-
 (א) צפון מישור החוף
 (ב) דרום מישור החוף
 (ג) העולם הפניקי
 (ד) אזור הים האגאי
163. על פי דעת מרבית החוקרים היום, ה"עפירו" הנזכרים במכתבי אל-עמרנה הם:
 (א) בני ישראל
 (ב) חבורות של "פליטים" שעסקו בשוד ולחימה
 (ג) שכירי חרב של מלך מיתני
 (ד) ידידיו הקרובים של לבאיו שליט שכם
164. לסיפור המקראי אודות כיבוש לכיש יש סימוכין גם -
 (א) מהאנאלים של סנחריב שנמצאו על גבי מושי אבן
 (ב) מהממצא הארכאולוגי (למשל סוללת המצור האשורית וחיצי המגינים) ומתיאור הקרב על קיר ארמון סנחריב בנינה
 (ג) ממצבת מישע
 (ד) מכתבי אל-עמרנה
165. על חשיבותה של חצור בתקופת הברונזה התיכונה ניתן ללמוד:
 (א) מכתבי אל עמרנה
 (ב) מכתבי מארי
 (ג) משטחה ועוצמתה
 (ד) תשובות א + ב נכונות
166. טיפוס הבית הנפוץ בממלכת ישראל ויהודה היה:
 (א) בית ערדי
 (ב) בית חצר
 (ג) בית מושל
 (ד) בית ארבעה מרחבים

167. ההתנחלות הישראלית התרחשה בעקרה:
 (א) תוך עימות אלים עם כל ערי המדינה הכנענית
 (ב) באזורים עם אוכלוסייה כנענית דלילה
 (ג) בגליל העליון
 (ד) בהר המרכזי של ארץ ישראל
 (ה) **תשובות ב + ד נכונות**
168. מה מאפיין את ביצורי תקופת הברונזה המאוחרת:
 (א) **יש מעט מאד עדויות על ביצורים בתקופה זו, אם בכלל**
 (ב) זוהי תקופת שיא בהקמת ביצורים
 (ג) אין חידושים בולטים, וממשיכים לבנות ביצורים כבעבר
 (ד) היקף הביצורים אינו משתנה, אך יש חידושים טכנולוגיים, דוגמת סוללות, שערים עם קמרונות וכד'
169. קנקני "למלך" הם:
 (א) קנקנים שהתגלו בערי המדינה הכנענית מתקופת הברונזה המאוחרת, ובהם הועלה מס למצרים
 (ב) **קנקנים שנועדו כנראה לחלוקת אספקה לקראת מסעו של סנחריב**
 (ג) חלק מן ההכנות של מלכי ישראל לקראת מלחמה עם הארמים
 (ד) חלק מן ההכנות למסעו של נבוכדנצר מלך בבל
170. המאפיינים הבאים: מערת קבורה משפחתית, חצר קדמית חצובה בסלע, ירידה במדרגה לחלל מערה, אצטבות מוגבהות בצורת "ח" עליהן הונחו המתים, חלל חצוב בו הונחו עצמות הנפטרים, הם מאפייני:
 (א) קבורה פלישתית
 (ב) אחד מסוגי הקבורה הנפוצים באזור החוף בתקופת הברונזה המאוחרת
 (ג) **קבורה יהודאית מתקופת המלוכה (בעיקר מאות 7-8 לפנה"ס)**
 (ד) אף אחת מהתשובות אינה נכונה
171. בתי עמודים בערים מתקופת הברזל שמשו:
 (א) אורות
 (ב) מחסנים
 (ג) קסרקטינים
 (ד) בתי מגורים
 (ה) **תשובות א + ב המקובלות ביותר במחקר**
172. על-פי הספור המקראי, הגורם המיידני לפילוג הממלכה היה:
 (א) הנשים הרבות של שלמה
 (ב) רצון העם לעבוד אלילים
 (ג) **נטל המס הכבד שהטיל שלמה**
 (ד) עוינות מתמשכת בין צפוניים ודרומיים

173. "חרסי שומרון" הם:

- (א) מכתבים ששלח המלך עמרי ליהושפט
- (ב) **רישום של משלוחי שמן ויין לעיר שומרון**
- (ג) עדות למוצאם של השומרונים
- (ד) כלי חרס מיוחדים לממלכה הצפונית

174. ממלכת שאול כללה את:

- (א) כל שטחי ארץ-ישראל
- (ב) כל תחומי נחלות שבטי ישראל על-פי ספר יהושע
- (ג) **אזור ההר המרכזי וחלקים מן השפלה ועבר הירדן**
- (ד) מישור החוף

175. כתובת "ביתדוד" שנמצאה בתל דן מלמדת כי:

- (א) העיר דן נכבשה על-ידי מלך ארמי
- (ב) דן שמשה כמרכז דתי לשבטי הצפון
- (ג) דן נכללה בעבר בממלכת דוד
- (ד) **בני שבט דן היו מהגרים מאזור השפלה**

176. על פי הדעה המקובלת במחקר ההיסטורי, תקופת האבות (אם הייתה

- כמתואר במקרא) התרחשה בערך במאה:
- (א) 20 לפנה"ס
  - (ב) **17 לפנה"ס**
  - (ג) 13 לפנה"ס
  - (ד) 12 לפנה"ס

177. על פי הדעה המקובלת במחקר ההיסטורי, יציאת מצרים (אם התרחשה

- כמתואר במקרא) התרחשה במאה:
- (א) **12 לפנה"ס**
  - (ב) 13 לפנה"ס
  - (ג) 10 לפנה"ס
  - (ד) 8 לפנה"ס

178. על פי הדעה המקובלת במחקר ההיסטורי, יציאת מצרים (אם התרחשה

- כמתואר במקרא) התרחשה בימיו של הפרעה:
- (א) סתי הראשון
  - (ב) **רעמסס השני**
  - (ג) מרנפתח
  - (ד) נערמר

179. פלישת "גויי הים" וחדירת הפלישתים לארץ ישראל התרחשה במאה:

- (א) **12 לפנה"ס**
- (ב) 13 לפנה"ס
- (ג) 10 לפנה"ס
- (ד) 8 לפנה"ס

180. האזכור הכתוב הראשון לשם "ישראל" ("ישראל") במקורות מצריים הוא
ב:
(א) מכתבי אל-עמרנה
(ב) מקדש רעמסס השלישי
(ג) **אסטלת מרנפתח**
(ד) מצבת סתי הראשון
181. על פי הדעה המקובלת במחקר ההיסטורי, בתקופת הברזל א' (1200-1000 לפנה"ס) התרחש המתואר בסיפור המקראי:
(א) כיבוש הארץ
(ב) ההתנחלות
(ג) הממלכה המאוחדת
(ד) **תשובות א + ב נכונות**
182. על פי הדעה המקובלת במחקר ההיסטורי, תקופת המלוכה (הממלכה המאוחדת וממלכות יהודה וישראל) התרחשה בין השנים:
(א) 1000-1200 לפנה"ס
(ב) 1000-722 לפנה"ס
(ג) 722-586 לפנה"ס
(ד) **1000-586 לפנה"ס**
183. חורבן ממלכת ישראל מתוארך לשנת:
(א) 516 לפני הספירה
(ב) 586 לפני הספירה
(ג) **722 לפני הספירה**
(ד) 597 לפני הספירה
184. העלמות הפלישתים מארץ ישראל ("גלות פלישתים") התרחשה:
(א) **בראשית המאה ה-6 לפנה"ס**
(ב) בסוף המאה ה-9 לפנה"ס
(ג) במאה ה-4 לפנה"ס
(ד) בראשית המאה ה-10 לפנה"ס
185. חורבן ממלכת יהודה מתוארך לשנת:
(א) 70 לספירה
(ב) **586 לפני הספירה**
(ג) 722 לפני הספירה
(ד) 597 לפני הספירה

[לסיכום ההרצאה על תקופת הבית הראשון וארכאולוגיה של התקופות הקדומות](#)

[לשאלות על התקופה הבאה – תקופת הבית השני](#)

[לסיכומים ודוחות מקורס מורי דרך](#)